

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Mariusza Witczaka.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Sylwia Bielawska; (-) Mateusz Bochenek; (-) Krzysztof Bojarski; (-) Piotr Borys; (-) Alicja Chybicka; (-) Janusz Cichoń; (-) Zofia Czernow; (-) Patryk Gabriel; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Zdzisław Gawlik; (-) Włodzisław Giziński; (-) Piotr Głowski; (-) Stanisław Gorczyca; (-) Krzysztof Grabczuk; (-) Małgorzata Gromadzka; (-) Barbara Grygorcewicz; (-) Krzysztof Habura; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Patryk Jaskulski; (-) Danuta Jazłowiecka; (-) Jacek Karnowski; (-) Iwona Karolewska; (-) Katarzyna Kierzek-Koperska; (-) Magdalena Małgorzata Kołodziejczak; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Urszula Koszutska; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Iwona Małgorzata Krawczyk; (-) Robert Kropiwnicki; (-) Marek Krzakała; (-) Adam Krzemiński; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Bożena Lisowska; (-) Artur Jarosław Łącki; (-) Alicja Łepkowska-Gołaś; (-) Dorota Łoboda; (-) Alicja Łuczak; (-) Paweł Masełko; (-) Jerzy Meysztowicz; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Paweł Papke; (-) Karolina Pawliczak; (-) Małgorzata Pępek; (-) Krzysztof Piątkowski; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Kazimierz Plocke; (-) Elżbieta Anna Polak; (-) Agnieszka Pomaska; (-) Mariusz Popielarz; (-) Franciszek Sterczewski; (-) Paweł Suski; (-) Henryk Szopiński; (-) Krystyna Szumilas; (-) Apoloniusz Tajner; (-) Robert Wardzała; (-) Adrian Witczak; (-) Mariusz Witczak; (-) Anna Wojciechowska; (-) Bogusław Wołoszański; (-) Witold Zembaczyński.

USTAWA

z dnia ...

o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy

Art. 1. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 18 w § 3 w pkt 5 po wyrazach „i art. 478 § 4” dodaje się wyrazy „oraz w związku z art. 203a § 4,”;
- 2) w art. 202 w § 2 skreśla się wyrazy „oraz liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu”;
- 3) w art. 203 w § 1 skreśla się wyrazy „i liczby posłów w nich wybieranych”;

4) po art. 203 dodaje się art. 203a w brzmieniu:

„Art. 203a. § 1. Państwowa Komisja Wyborcza przedkłada ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych wnioski w sprawie zmiany liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym, jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany liczby mieszkańców w okręgu wyborczym lub w kraju.

§ 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, zgodnie z wnioskiem Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w § 1, zmienia, w drodze rozporządzenia, liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym.

§ 3. Dokonywanie zmian liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym jest niedopuszczalne w okresie 6 miesięcy poprzedzających upływ kadencji Sejmu, jak i w okresie od zarządzenia wyborów w razie skrócenia kadencji Sejmu aż do dnia stwierdzenia ważności wyborów.

§ 4. Przepis art. 203 § 4 stosuje się odpowiednio.”;

5) załącznik nr 1 do kodeksu otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej ustawy.

Art. 2. 1. Wniosek w przedmiocie określenia liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym Państwowa Komisja Wyborcza przedłoży ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie

danych z Centralnego Rejestru Wyborców o liczbie mieszkańców według stanu na koniec ostatniego kwartału, który upłynie przed dniem wyjścia w życie niniejszej ustawy.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, zgodnie z wnioskiem Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od jego otrzymania, określi, w drodze rozporządzenia, liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, który wchodzi w życie z chwilą wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy.

WYKAZ OKRĘGÓW WYBORCZYCH DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OKRĘG WYBORCZY NR 1 - część województwa dolnośląskiego obejmująca obszary powiatów:

bolesławiecki, głogowski, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, legnicki, lubański, lubiński, lwówecki, polkowicki, zgorzelecki, złotoryjski

oraz miast na prawach powiatu:

Jelenia Góra, Legnica.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: LEGNICA.

OKRĘG WYBORCZY NR 2 - część województwa dolnośląskiego obejmująca obszary powiatów:

dzierżoniowski, kłodzki, świdnicki, wałbrzyski, ząbkowicki

oraz miasta na prawach powiatu:

Wałbrzych.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WAŁBRZYCH.

OKRĘG WYBORCZY NR 3 - część województwa dolnośląskiego obejmująca obszary powiatów:

górowski, milicki, oleśnicki, oławski, strzebiński, średzki, trzebnicki, wołowski, wrocławski

oraz miasta na prawach powiatu:

Wrocław.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WROCLAW.

OKRĘG WYBORCZY NR 4 - część województwa kujawsko-pomorskiego obejmująca obszary powiatów:

bydgoski, inowrocławski, mogileński, nakielski, sępoleński, świecki, tucholski, zniński

oraz miasta na prawach powiatu:

Bydgoszcz.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BYDGOSZCZ.

OKRĘG WYBORCZY NR 5 - część województwa kujawsko-pomorskiego obejmująca obszary powiatów:

aleksandrowski, brodnicki, chełmiński, golubsko-dobrzyński, grudziądzki, lipnowski, radziejowski, rypiński, toruński, wąbrzeski, włocławski

oraz miast na prawach powiatu:

Grudziądz, Toruń, Włocławek.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: TORUŃ.

OKRĘG WYBORCZY NR 6 - część województwa lubelskiego obejmująca obszary powiatów:

janowski, kraśnicki, lubartowski, lubelski, łączyński, łukowski, opolski, puławski, rycki, świdnicki

oraz miasta na prawach powiatu:

Lublin.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: LUBLIN.

OKRĘG WYBORCZY NR 7 - część województwa lubelskiego obejmująca obszary powiatów:

białski, biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, krasnostawski, parczewski, radzyński, tomaszowski, włodawski, zamojski

oraz miast na prawach powiatu:

Biała Podlaska, Chełm, Zamość.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: CHEŁM.

OKRĘG WYBORCZY NR 8 - województwo lubuskie

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ZIELONA GÓRA.

OKRĘG WYBORCZY NR 9 - część województwa łódzkiego obejmująca obszary powiatów:
brzeziński, łódzki wschodni

oraz miasta na prawach powiatu:

Łódź.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ŁÓDŹ.

OKRĘG WYBORCZY NR 10 - część województwa łódzkiego obejmująca obszary powiatów:

bełchatowski, opoczyński, piotrkowski, radomszczański, rawski, skierniewicki, tomaszowski
oraz miast na prawach powiatu:

Piotrków Trybunalski, Skierniewice.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: PIOTRKÓW TRYBUNALSKI.

OKRĘG WYBORCZY NR 11 - część województwa łódzkiego obejmująca obszary
powiatów:

kutnowski, łaski, łęczycki, łowicki, pabianicki, pajęczański, poddębicki, sieradzki, wieluński,
wieruszowski, zduńskowolski, zgierski.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SIERADZ.

OKRĘG WYBORCZY NR 12 - część województwa małopolskiego obejmująca obszary
powiatów:

chrzanowski, myślenicki, oświęcimski, suski, wadowicki.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KRAKÓW.

OKRĘG WYBORCZY NR 13 - część województwa małopolskiego obejmująca obszary
powiatów:

krakowski, miechowski, olkuski

oraz miasta na prawach powiatu:

Kraków.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KRAKÓW.

OKRĘG WYBORCZY NR 14 - część województwa małopolskiego obejmująca obszary
powiatów:

gorlicki, limanowski, nowosądecki, nowotarski, tatrzański

oraz miasta na prawach powiatu:

Nowy Sącz.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: NOWY SĄCZ.

OKRĘG WYBORCZY NR 15 - część województwa małopolskiego obejmująca obszary
powiatów:

bocheński, brzeski, dąbrowski, proszowicki, tarnowski, wielicki

oraz miasta na prawach powiatu:

Tarnów.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: TARNÓW.

OKRĘG WYBORCZY NR 16 - część województwa mazowieckiego obejmująca obszary powiatów:

ciechanowski, gostyniński, mławski, plocki, płoński, przasnyski, sierpecki, sochaczewski, żuromiński, żyrardowski

oraz miasta na prawach powiatu:

Płock.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: PŁOCK.

OKRĘG WYBORCZY NR 17 - część województwa mazowieckiego obejmująca obszary powiatów:

białobrzeski, grójecki, kozienicki, lipski, przysuski, radomski, szydlowiecki, zwoleński

oraz miasta na prawach powiatu:

Radom.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: RADOM.

OKRĘG WYBORCZY NR 18 - część województwa mazowieckiego obejmująca obszary powiatów:

garwoliński, łosicki, makowski, miński, ostrołęcki, ostrowski, pułtuski, siedlecki, sokołowski, węgrowski, wyszkowski

oraz miast na prawach powiatu:

Ostrołęka, Siedlce.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SIEDLCE.

OKRĘG WYBORCZY NR 19 - część województwa mazowieckiego obejmująca obszar miasta na prawach powiatu:

Warszawa.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WARSZAWA.

OKRĘG WYBORCZY NR 20 - część województwa mazowieckiego obejmująca obszary powiatów:

grodziski, legionowski, nowodworski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, warszawski zachodni, wołomiński.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WARSZAWA.

OKRĘG WYBORCZY NR 21 - województwo opolskie

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: OPOLE.

OKRĘG WYBORCZY NR 22 - część województwa podkarpackiego obejmująca obszary powiatów:

bieszczadzki, brzozowski, jarosławski, jasielski, krośnieński, leski, lubaczowski, przemyski, przeworski, sanocki

oraz miast na prawach powiatu:

Krosno, Przemyśl.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KROSNO.

OKRĘG WYBORCZY NR 23 - część województwa podkarpackiego obejmująca obszary powiatów:

dębicki, kolbuszowski, leżajski, łańcucki, mielecki, nizański, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski, stalowowolski, strzyżowski, tarnobrzegi

oraz miast na prawach powiatu:

Rzeszów, Tarnobrzeg.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: RZESZÓW.

OKRĘG WYBORCZY NR 24 - województwo podlaskie

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BIAŁYSTOK.

OKRĘG WYBORCZY NR 25 - część województwa pomorskiego obejmująca obszary powiatów:

gdański, kwidzyński, malborski, nowodworski, starogardzki, sztumski, tczewski

oraz miast na prawach powiatu:

Gdańsk, Sopot.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: GDAŃSK.

OKRĘG WYBORCZY NR 26 - część województwa pomorskiego obejmująca obszary powiatów:

bytowski, chojnicki, człuchowski, kartuski, kościerski, lęborski, pucki, słupski, wejherowski
oraz miast na prawach powiatu:

Gdynia, Słupsk.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SŁUPSK.

OKRĘG WYBORCZY NR 27 - część województwa śląskiego obejmująca obszary powiatów:

bielski, cieszyński, pszczyński, żywiecki

oraz miasta na prawach powiatu:

Bielsko-Biała.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BIELSKO-BIAŁA.

OKRĘG WYBORCZY NR 28 - część województwa śląskiego obejmująca obszary powiatów:

częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski

oraz miasta na prawach powiatu:

Częstochowa.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: CZĘSTOCHOWA.

OKRĘG WYBORCZY NR 29 - część województwa śląskiego obejmująca obszary powiatów:

gliwicki, tarnogórski

oraz miast na prawach powiatu:

Bytom, Gliwice, Zabrze.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KATOWICE.

OKRĘG WYBORCZY NR 30 - część województwa śląskiego obejmująca obszary powiatów:

mikołowski, raciborski, rybnicki, wodzisławski

oraz miast na prawach powiatu:

Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BIELSKO-BIAŁA.

OKRĘG WYBORCZY NR 31 - część województwa śląskiego obejmująca obszar powiatu:
bieruńsko-lędziński

oraz miast na prawach powiatu:

Chorzów, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Tychy.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KATOWICE.

OKRĘG WYBORCZY NR 32 - część województwa śląskiego obejmująca obszary powiatów:

będziński, zawierciański

oraz miast na prawach powiatu:

Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Sosnowiec.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KATOWICE.

OKRĘG WYBORCZY NR 33 - województwo świętokrzyskie

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KIELCE.

OKRĘG WYBORCZY NR 34 - część województwa warmińsko-mazurskiego obejmująca obszary powiatów:

bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, iławski, lidzbarski, nowomiejski, ostródzki oraz miasta na prawach powiatu:

Elbląg.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ELBLĄG.

OKRĘG WYBORCZY NR 35 - część województwa warmińsko-mazurskiego obejmująca obszary powiatów:

ełcki, giżycki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, nidzicki, olecki, olsztyński, piski, szczycieński, węgorzewski

oraz miasta na prawach powiatu:

Olsztyn.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: OLSZTYN.

OKRĘG WYBORCZY NR 36 - część województwa wielkopolskiego obejmująca obszary powiatów:

gostyński, jarociński, kaliski, kępiński, kościański, krotoszyński, leszczyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski, rawicki

oraz miast na prawach powiatu:

Kalisz, Leszno.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KALISZ.

OKRĘG WYBORCZY NR 37 - część województwa wielkopolskiego obejmująca obszary powiatów:

gnieźnieński, kolski, koniński, słupecki, średzki, śremski, turecki, wrzesiński

oraz miasta na prawach powiatu:

Konin.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KONIN.

OKRĘG WYBORCZY NR 38 - część województwa wielkopolskiego obejmująca obszary powiatów:

chodzieski, czarnkowsko-trzcianecki, grodziski, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, pilski, szamotulski, wągrowiecki, wolsztyński, złotowski.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: PIŁA.

OKRĘG WYBORCZY NR 39 - część województwa wielkopolskiego obejmująca obszar powiatu:

poznański

oraz miasta na prawach powiatu:

Poznań.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: POZNAŃ.

OKRĘG WYBORCZY NR 40 - część województwa zachodniopomorskiego obejmująca obszary powiatów:

białogardzki, choszczeński, drawski, kołobrzeski, koszaliński, sławieński, szczecinecki, świdwiński, wałecki

oraz miasta na prawach powiatu:

Koszalin.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KOSZALIN.

OKRĘG WYBORCZY NR 41 - część województwa zachodniopomorskiego obejmująca obszary powiatów:

goleniowski, gryficki, gryfiński, kamieński, łobeski, myśliborski, policki, pyrzycki, stargardzki
oraz miast na prawach powiatu:

Szczecin, Świnoujście.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SZCZECIN.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel nowelizacji ustawy

Projektowana ustawa ma na celu usprawnienie procesu dokonywania zmian liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym i tym samym zapewnienie każdorazowego dostosowania owej liczby do aktualnej – na moment danych wyborów parlamentarnych – struktury ludności w Polsce.

Konieczność wprowadzenia nowych rozwiązań w powyższym zakresie podyktowana jest stale zachodzącymi zmianami demograficznymi w różnych częściach kraju, wobec których obowiązujące rozwiązania wydają się być nieskuteczne. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż obecnie zmiana liczby posłów wybieranych w okręgach wyborczych, która uregulowana jest w załączniku nr 1 do Kodeksu wyborczego, wymaga każdorazowo przeprowadzenia długiej ścieżki legislacyjnej, inicjowanej na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej.

W tym względzie projektodawca wskazuje, iż liczba posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym nie powinna stanowić materii ustawowej, a winna być za to zmieniana w drodze rozporządzenia wydawanego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

II. Uzasadnienie rozwiązań szczegółowych

W obecnym stanie prawnym liczba posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym określona jest załącznikiem nr 1 do ustawy, a tym samym jej ewentualna zmiana wymaga uruchomienia długotrwałej ścieżki legislacyjnej, inicjowanej na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej przedkładany Sejmowi. Nadto, jak wynika z praktyki, wnioski te niejednokrotnie nie są nawet rozpatrywane przez Sejm, w rezultacie czego liczba posłów wybieranych w niektórych okręgach różni się od rzeczywistej normy przedstawicielstwa, wynikającej ze wskaźnika ludności.

Opisana powyżej sytuacja miała miejsce chociażby w 2022 r., kiedy to Państwowa Komisja Wyborcza, w wykonaniu przysługującej jej uprawnień, wynikających z art. 203 § 1 Kodeksu wyborczego, przedłożyła Sejmowi wniosek z dnia 21 października 2022 r., w którym wskazała na konieczność zmniejszenia liczby posłów wybieranych w 11 okręgach oraz

zwiększenia liczby posłów wybieranych w 10 okręgach. Oznacza to, że zmiana liczby posłów powinna była nastąpić w aż 21 z 41 okręgów wyborczych. Państwowa Komisja Wyborcza wskazała też wówczas wprost, iż „aktualny podział na okręgi wyborcze określone w załącznikach do ustawy narusza przepisy Kodeksu wyborczego.”¹. Pomimo owego faktu, w poselskim projekcie ustawy nowelizującej Kodeks wyborczy z dnia 22 grudnia 2022 r., zalecenia te nie zostały uwzględnione przez ówczesny rząd Zjednoczonej Prawicy².

Jak wskazuje doktryna, idea zapewnienia chociażby zbliżonej liczby mieszkańców czy wyborów przypadających na jeden mandat nie jest żadnym *novum*. W wielu państwach europejskich algorytmy określające sposób podziału mandatów zawarte są w ustawie, natomiast w niektórych państwach Ameryki Południowej zastosowanie znajduje jeszcze dalej idące rozwiązanie, polegające na określaniu liczby mandatów przypadających na dany okręg w ustawie zasadniczej. Takowe konstrukcje powodować mogą jednak praktyczne trudności z nowelizacją (co nieraz związane jest z układem sił politycznych), a w konsekwencji prowadzić do konserwowania stanu prawnego, nieuwzględniającego dynamiki ruchów ludnościowych na terenie kraju. Tym samym najskuteczniejszy dla równego podziału mandatów pomiędzy okręgi, należy uznać mechanizm nakładający na określone organy obowiązek weryfikowania podziału mandatów przed każdorazowymi wyborami w oparciu o ściśle określone i jednoznaczne kryteria tego podziału³.

Mając na względzie powyższe, w pełni uzasadnione jest zatem przeniesienie kompetencji do dokonywania zmiany liczby mandatów przypadających na każdy okręg wyborczy z ustawy do rozporządzenia właściwego ministra. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż wydawanie rozporządzenia stanowi proces mniej sformalizowany i szybszy, aniżeli procedura legislacyjna. Takowa delegacja przyczyniłaby się więc do skrócenia i w efekcie usprawnienia procesu dokonywania zmian liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym, zapewniając jej aktualność względem struktury demograficznej w kraju na moment danych wyborów parlamentarnych.

¹ Wniosek Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie zmiany granic okręgów wyborczych i liczby posłów w nich wybieranych z dnia 21 października 2022 r.

² Druk nr 2897, Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw.

³ P. J. Uziębło, 1. Okręgi wyborcze a równość materialna wyborów [w:] Zasada równości wyborów parlamentarnych w państwach europejskich i południowoamerykańskich, Warszawa 2013.

Jednocześnie, jedynie na marginesie wskazać należy, że zastrzeżeń nie powinno budzić przekazanie owej kompetencji ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, który już teraz uprawniony jest do wydawania rozporządzeń na podstawie licznych przepisów Kodeksu wyborczego.

Po wejściu projektowanych zmian w życie, zmiana liczby posłów wybieranych w okręgach wyborczych w dalszym ciągu inicjowana będzie na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, która na potrzeby przedmiotowego wniosku ustalać będzie liczbę mieszkańców na podstawie danych z Centralnego Rejestru Wyborców. Wniosek ten nie będzie jednak wówczas przedkładany Sejmowi, a ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, jako podmiotowi uprawnionemu. Podkreślić należy przy tym, iż udział Państwowej Komisji Wyborczej w takiej procedurze, jak i ustawowe związanie ministra liczbą posłów wskazanych w treści wniosku, niewątpliwie zniweluje ryzyko wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości, czy nadużyć. W tym miejscu wskazać należy jednak, iż granice okręgów wyborczych w dalszym ciągu pozostaną materią ustawową, a tym samym wnioski o ich zmianę niezmiennie przedkładane będą Sejmowi.

Dokonywanie zmian liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym niedopuszczalne będzie w okresie 6 miesięcy poprzedzających upływ kadencji Sejmu, jak i w okresie od zarządzenia wyborów w razie skrócenia kadencji Sejmu aż do dnia stwierdzenia ważności wyborów.

Wprowadzone regulacje wymagać będą modyfikacji brzmienia załącznika nr 1 do Kodeksu wyborczego, poprzez usunięcie z niego liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym.

Projektowane zmiany niosą za sobą również konieczność wprowadzenia odpowiednich przepisów przejściowych. Analogicznie do wprowadzanych przepisów, dotyczących zmiany liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym – określenie liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym również nastąpi w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, która ustali liczbę mieszkańców na podstawie danych z Centralnego Rejestru Wyborców, z tym jednak zastrzeżeniem, że wniosek przedłożony zostanie w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, a ustalenie liczby mieszkańców na potrzeby wniosku nastąpi na

podstawie danych według stanu na koniec ostatniego kwartału, który upłynie przed dniem wyjścia w życie projektowanej ustawy. Rozporządzenie określające liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym, minister właściwy do spraw wewnętrznych wyda zaś w terminie 30 dni od otrzymania wskazanego powyżej wniosku.

III. Założenia projektów aktów wykonawczych

Wejście w życie projektowanej ustawy spowoduje konieczność wydania aktu wykonawczego w postaci rozporządzenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w przedmiocie zmiany liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym.

Rozporządzenie wydawane będzie na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, jeżeli konieczność taka będzie wynikać ze zmiany liczby mieszkańców w okręgu wyborczym lub w kraju, ustalonej na podstawie danych z Centralnego Rejestru Wyborców. Wskazana w rozporządzeniu liczba posłów wybieranych w każdym okręgu powinna być zgodna z liczbą wskazaną we wniosku Państwowej Komisji Wyborczej.

Wydanie rozporządzenia zmieniającego liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu niedopuszczalne będzie w okresie 6 miesięcy poprzedzających upływ kadencji Sejmu, jak i w okresie od zarządzenia wyborów w razie skrócenia kadencji Sejmu aż do dnia stwierdzenia ważności wyborów.

IV. Przewidywane skutki

Projektowana ustawa nie pociąga za sobą znaczących skutków gospodarczych czy też finansowych, jednak z całą pewnością odniesienie ona znaczące skutki społeczne. Niepodważalną dla obywateli (a tym samym wyborców) wartością stanowi bowiem prawidłowość procesu wyborczego. W tym względzie projektodawca wskazuje, iż obowiązek zapewnienia owej prawidłowości spoczywa na organach państwa. Obecne rozwiązania uregulowane na gruncie Kodeksu wyborczego pozostawiają jednak niekiedy wątpliwości czy liczba posłów wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych jest zgodna z aktualną strukturą demograficzną kraju, czy też pozostaje ona nieaktualna. Jak już wskazano powyżej ma to związek z konserwowaniem stanu prawnego wskutek rozkładu sił politycznych wśród władzy ustawodawczej. Proponowane rozwiązania z całą pewnością pozwolą zniwelować

ryzyko takowych sytuacji oraz realizować będą zasadę zaufania obywateli do państwa, wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP.

V. Źródła finansowania

Projektowana ustawa nie spowoduje obciążenia budżetu państwa.

VI. Oświadczenie o zgodności projektowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

VII. Wejście w życie

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, który wchodzi w życie z chwilą wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 niniejszej ustawy.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Ustawa o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Mariusz Witczak

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Projektowana ustawa rozwiązuje problem nieefektywnego i zbyt długotrwałego procesu dostosowywania liczby posłów wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych do aktualnej struktury ludności. Obecnie każda taka zmiana wymaga przeprowadzenia pełnej ścieżki legislacyjnej, co powoduje opóźnienia i sprawia, że liczba mandatów nie zawsze odpowiada rzeczywistym zmianom demograficznym zachodzącym w różnych częściach kraju. Proponowane rozwiązanie polega na uproszczeniu procedury zmiany liczby posłów poprzez przeniesienie tej materii z poziomu ustawy na poziom rozporządzenia wydawanego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Jednocześnie zachowana jest istotna rola Państwowej Komisji Wyborczej, która miałaby inicjować zmiany i ustalać liczbę mieszkańców, a jej wniosek byłby kierowany do ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Brak wprowadzenia proponowanych zmian skutkowałby utrzymaniem obecnego, mało elastycznego systemu, co może prowadzić do pogłębiania nierówności reprezentacji wyborczej, ponieważ liczba wyborców przypadających na jeden mandat różniłaby się pomiędzy okręgami.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ **Nie**

Projektowane rozwiązania wymagają zmiany obowiązujących przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365, 1792, z 2026 r. poz. 178)

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym polega przede wszystkim na zmianie trybu ustalania liczby posłów wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych. W obowiązującym stanie prawnym liczba ta określona jest w załączniku do ustawy, co oznacza, że każda jej zmiana wymaga przeprowadzenia pełnej procedury legislacyjnej z udziałem Sejmu RP. W efekcie prowadzi to do sytuacji, w których liczba mandatów w okręgach odbiega od rzeczywistej normy przedstawicielstwa wynikającej z liczby ludności. Projektowane rozwiązanie przewiduje natomiast przeniesienie kompetencji w tym zakresie na poziom rozporządzenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych, przy zachowaniu inicjatywy Państwowej Komisji Wyborczej oraz związaniu ministra treścią jej wniosku, co ma zapewnić większą sprawność i aktualność ustaleń.

Projektowane rozwiązania są spójne z dotychczasowym systemem prawa, ponieważ zachowują kluczową rolę Państwowej Komisji Wyborczej i nie ingerują w ustawowy charakter regulacji granic okręgów wyborczych.

Projekt zmierza do pełniejszej realizacji konstytucyjnej zasady równości, w szczególności równości głosu, poprzez bardziej elastyczne dostosowywanie liczby mandatów do liczby ludności w okręgach. Istotne znaczenie ma także wprowadzenie ograniczeń czasowych dokonywania zmian (zakaz zmian w okresie bezpośrednio poprzedzającym wybory), co odpowiada standardom stabilności prawa wyborczego.

Projekt pozostaje zgodny z prawem Unii Europejskiej i prawem międzynarodowym.

Proponowany termin wejścia w życie ustawy, wynoszący 30 dni od dnia ogłoszenia, należy uznać za uzasadniony, ponieważ umożliwi organom przygotowanie się do stosowania nowych przepisów, a jednocześnie nie wprowadza nadmiernej zwłoki. Wprowadzenie przepisów przejściowych, które przewidują ustalenie aktualnej liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym, na podstawie aktualnych danych, oraz określają konkretne terminy dla Państwowej Komisji Wyborczej i właściwego ministra, zapewni płynne przejście do nowego systemu.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt oddziałuje przede wszystkim na wyborców tj. ogół obywateli posiadających czynne prawo wyborcze, ponieważ zmiany dotyczą sposobu ustalania liczby posłów wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych, a więc pośrednio wpływają na siłę ich głosu. Wpływ projektu na wskazane podmioty ma przede wszystkim charakter niemierzalny i niepieniężny. Istotne znaczenie ma zwiększenie równości głosu poprzez bardziej aktualne dostosowanie liczby mandatów do liczby ludności w okręgach wyborczych, co może wzmacniać poczucie sprawiedliwości systemu wyborczego. Projekt ma prowadzić do usprawnienia procedur i zwiększenia elastyczności systemu wyborczego, bez wywoływania bezpośrednich skutków finansowych czy gospodarczych.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projektowana ustawa nie spowoduje skutków gospodarczych.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projektowana ustawa nie spowoduje skutków finansowych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana ustawa nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ **Nie**

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

KANCELARIA SEJMU
BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI

Warszawa, 11 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1290/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.167.10.2026

Data wpływu 12.06.2026

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mariusz Witczak)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zawiera propozycje zmian w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy¹ (dalej: Kodeks wyborczy) dotyczące liczby posłów wybieranych w okręgach wyborczych. Obecnie liczba ta jest określona w załączniku nr 1 do Kodeksu wyborczego. W dodawanym art. 203a Kodeksu wyborczego (art. 1 pkt 4 projektu) proponuje się, żeby Państwowa Komisja Wyborcza (PKW) przedkładała ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych wnioski w sprawie zmiany liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym, jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany liczby mieszkańców w okręgu wyborczym lub w kraju (§ 1). Minister właściwy do spraw wewnętrznych, zgodnie z wnioskiem PKW, będzie zmieniał, w drodze rozporządzenia, liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym (§ 2). Dokonywanie zmian liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym będzie niedopuszczalne w okresie 6 miesięcy poprzedzających upływ kadencji Sejmu, jak i w okresie od zarządzenia wyborów w razie skrócenia kadencji Sejmu aż do dnia stwierdzenia ważności wyborów (§ 3). Pozostałe zmiany stanowią konsekwencje proponowanego mechanizmu aktualizowania liczby posłów wybieranych w okręgach wyborczych.

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 365.

Zgodnie z art. 2 projektu PKW przedłoży ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych wniosek w przedmiocie określenia liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, na podstawie danych z Centralnego Rejestru Wyborców o liczbie mieszkańców według stanu na koniec ostatniego kwartału, który upłynie przed dniem wyjścia w życie niniejszej ustawy (ust. 1). Minister właściwy do spraw wewnętrznych, zgodnie z wnioskiem PKW, w terminie 30 dni od jego otrzymania, określi, w drodze rozporządzenia, liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym (ust. 2).

Ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem zmian w Kodeksie wyborczym, które mają wejść w życie z chwilą wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 projektu ustawy.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnień objętych projektem ustawy.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu ustawy nie są objęte zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Wojciech Miller
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 11 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1291/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III, 020, 167, 9, 2026
Data wpływu 12.06.2026r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mariusz Witczak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zawiera propozycje zmian w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy¹ (dalej: Kodeks wyborczy) dotyczące liczby posłów wybieranych w okręgach wyborczych. Obecnie liczba ta jest określona w załączniku nr 1 do Kodeksu wyborczego. W dodawanym art. 203a Kodeksu wyborczego (art. 1 pkt 4 projektu) proponuje się, żeby Państwowa Komisja Wyborcza (PKW) przedkładała ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych wnioski w sprawie zmiany liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym, jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany liczby mieszkańców w okręgu wyborczym lub w kraju (§ 1). Minister właściwy do spraw wewnętrznych, zgodnie z wnioskiem PKW, będzie zmieniał, w drodze rozporządzenia, liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym (§ 2). Dokonywanie zmian liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym będzie niedopuszczalne w okresie 6 miesięcy poprzedzających upływ kadencji Sejmu, jak i w okresie od zarządzenia wyborów w razie skrócenia kadencji Sejmu aż do dnia stwierdzenia ważności wyborów (§ 3). Pozostałe zmiany stanowią konsekwencje proponowanego mechanizmu aktualizowania liczby posłów wybieranych w okręgach wyborczych.

Zgodnie z art. 2 projektu PKW przedłoży ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych wniosek w przedmiocie określenia liczby posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, na podstawie danych z Centralnego Rejestru Wyborców

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 365.

o liczbie mieszkańców według stanu na koniec ostatniego kwartału, który upłynie przed dniem wyjścia w życie niniejszej ustawy (ust. 1). Minister właściwy do spraw wewnętrznych, zgodnie z wnioskiem PKW, w terminie 30 dni od jego otrzymania, określi, w drodze rozporządzenia, liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym (ust. 2).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Wojciech Miller
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/